

Doç. Dr. Mustafa Alkan, Manisa'nın Kula ilçesinde doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Manisa'da tamamladı. 1988 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Tarih Bölümü'nden mezun oldu. 1988-93 yılları arasında Sivas ve Ankara'da beş yıl Tarih Öğretmenliği yaptı. 1993 yılında Gazi Üniversitesi, Fen- Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Yakınçağ Tarihi Bilim Dalı'nda Araştırma Görevlisi oldu. 1994 yılında Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Bölümü'nde "Osmanlılarda Hilâfet Müessesesi (1517- 1909)" adlı tezi ile Yüksek Lisans eğitimini, 2004 yılında da Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yakınçağ Tarihi Bilim Dalı'nda "Adana'nın Bütüncül Tarihi Çerçevesinde Adana Sancağı Vakıflarının Analizi -TÜSOKTAR Veri Tabanına Dayalı Bir Araştırma-" adlı tezi ile de doktora eğitimini tamamladı. 1997-98 Eğitim-Öğretim yılında Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nde İngilizce hazırlık okudu. 2005-2010 yılları arasında T.C. Başbakanlığa bağlı olarak Meslekte Yükselme seminerleri çerçevesinde Türk Modernleşmesini (Türk İstiklâl Savaşı, Türk İnkılapları ve Atatürkçülük) anlattı. 2007 yılında Gazi Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü Yeniçağ Tarihi Anabilim Dalında yardımcı doçent, 2010 yılında da Osmanlı Kurumları ve Medeniyeti Tarihi alanında doçent olmuştur. Halen adı geçen bölümde akademik çalışmalarını sürdürmektedir. Akademik yazıları için bk. <http://websitem.gazi.edu.tr/site/alkanm>

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	7
KISALTMALAR.....	9
KONU, YÖNTEM VE KAYNAKLAR.....	11
GİRİŞ: SAİD EMRE'NİN YETİŞTİĞİ GELENEK.....	15
Irakîler ve Horasanîler.....	15
Yesevîlik ve Hâce Ahmed Yesevî.....	19
Ahîlik -Fütüvvet Teşkilâtı-.....	23
Hacı Bektaş-1 Velî.....	29
Hacım Sultan.....	31
Yunus Emre.....	32
SAİD EMRE.....	37
Said Emre Hakkında.....	37
Said Emre Vakfı.....	43
Said Emre Zâviyesi.....	47
Said Emre'nin Mezarı.....	57
Said Emre'nin Şiirleri.....	65
Şiirler.....	70
Said Emre'ye Ait Türküler.....	91
Türküler.....	93
Said Emre İle İlgili Menkabeler.....	101

Vilâyetnâme'de Geçen Menkâbeler.....	104
Sarıç Köyünden Derlenen Menkâbeler.....	116
SONUÇ.....	121
EKLER.....	123
SAİD EMRE İLE İLGİLİ OSMANLI BELGELERİ.....	123
M. FUAD KÖPRÜLÜ'NÜN SAİD EMRE HAKKINDAKİ YAZISI.....	139
KAYNAKLAR.....	145
DİZİN.....	151

ÖN SÖZ

*“Et ü deri büründüm geldüm size göründüm
Âdem adım urundum uşde zuhûra geldüm”*

Said Emre

Said Emre, Hacı Bektaş-ı Velî'ye bağlı bir derviş, Yunus Emre'nin çağdaşı ve takipçisi bir sûfidir. Said Emre hakkında ilk araştırmayı, M. Fuad Köprülü yapmıştır. Bu araştırmaya göre Köprülü, Said Emre'nin varlığından, Alman bilim adamı Prof. Hellmut Ritter vasıtasıyla haberdar olmuştur. Prof. Ritter, Yunus Emre'nin 98 şiirini muhtevî, 14. yüzyıla ait eski bir “cönk”ün (risâle) sonunda “*Min kelâmi Kıdveti-l Vâsılîn Said Emre rahimehu'l-Allâh*” sernâmesi altında “Said” mahlaslı “onbeş yirmi” manzumenin olduğunu fark edince bunu, yakinen tanışmış olduğu, Türk Edebiyatında “İlk Mutasavvıflar” adlı ses getiren eserin muharriri, İstanbul Dâru'l-Fünûn'da Türk Edebiyatı Tarihi müderrisi olan Köprülü-zâde Mehmed Fuad'a, nâm-ı diğeri Mehmed Fuad Köprülü'ye bir mektup yazıp, Said Emre'den bahsetmiştir. Bu mektuptan hareketle Mehmed Fuad Köprülü, Cumhuriyet'in ilk yıllarından itibaren haftalık fikir ve edebiyat dergisi olarak neşredilen *Hayat Mecmuası*'nda, 1927 yılında, “Said Emre” başlıklı, tek sayfalık bir makale yazmıştır. Bu makaleden hareketle Prof. Dr. Abdalbâki Gölpınarlı, Prof. Ritter'in nüshasını inceleyerek, Said Emre'nin şiirlerini, *Yunus Emre ve Tasavvuf* adlı kitabının “Yunus'un yolunda gidenler” kısmında tahlil etmiştir. Bu iki yazıdan sonra Türk Edebiyatı Tarihi araş-

tırmacıları, eserlerinde Yunus Emre'nin yolunda gidenler başlığı altında Köprülü ve Gölpınarlı'nın söz konusu yazılarına dayanarak, ansiklopedik bilgiler üretmişler, bu tarz yazılar, genelde tekrar edilegelmiştir. Said Emre hakkında Köprülü ve Gölpınarlı'dan sonra en ciddî araştırma tarafımızca yapılmıştır. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Velî Araştırma Dergisi'*nde "Germiyan İlinde Bir Sûfi: Said Emre" adıyla yayımlanan bu araştırmada, temel kaynaklara dayalı olarak Said Emre'nin zâviyesi, mezarı, şiirleri ve menkabelerinin çerçevesinde, tarihî şahsiyeti ortaya konulmaya çalışılmıştır. Daha sonra bu çalışmadan hareketle de, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi'*nin "Said Emre" maddesi yine tarafımızca yazılmıştır. *Said Emre -Yunus Emre'nin İzinde Bir Sûfi-* adlı bu kitap ise, Hacı Bektaş Velî Dergisi'nde 2006 yılında yayımlanan söz konusu "Germiyan İlinde Bir Sûfi: Said Emre" adlı makalenin üzerine inşaa edilmiştir.

Doç. Dr. Mustafa Alkan
Ankara 2015